

ธาตุ

หมวดธาตุ	ลงปัจจัย	ตัวอย่างธาตุ
ภู	อ (เอ) ^๑	ภู หุ ลี ชี - มร ปจ อิกข ลภ คม
รุช	อ (เอ) ^๒	รุช ภูช ลิป - มุจ ภิท
ทิว	ย	ทิว สิว ชี - พุช มุห มุส รช - มุจ ภิท
สุ	ณ ณา	สุ ว ลี
กี	นา	กี ชี จิ ณา - จุ ลุ ผุ
คห	ณหา	คห
ตน	โอ	ตน กร สกข ชาคร
จฺร	ณ ณย	จฺร ตกภ ลภข มนต จินต

^๑แปลง อ เป็น เอ เช่น วเทติ, อธิภูชติ ^๒ลง เอ เฉพาะ รุช ธาตุ?
 - หมวด รุช ธาตุ ลงนิคคหิตอาคม หน้าพยัญชนะที่สุดธาตุด้วย
 - ตัวหนา คือ อักขรมธาตุ, หนาเอียง คือ เป็นทั้งอักษรมธาตุ-สักษรมธาตุ

อักษรมธาตุ ธาตุที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ (กรรม คือ สิ่งที่ถูกทำ)
สักษรมธาตุ ธาตุที่ต้องมีกรรมมารับ (แต่อาจละกรรมไว้ ไม่เขียนบ้างก็ได้)

ปัจจัย

กัตตุวจาก	ลง อ เอ ย ณ ณา นา ณาหา โอ เณ ณย ปัจจัย
กัมมวจาก	ลง ย ปัจจัย (กับ อี อาคม หน้า ย)
ภาววจาก	ลง ย ปัจจัย (และ เต วัตตมานา)
เหตุกัตตุวจาก	ลง เณ ณย ณาเป ณาปย ปัจจัย
เหตุกัมมวจาก	ลง ปัจจัย ๑๐ ตัวในกัตตุวจากด้วย ลงเหตุปัจจัยคือ ณาเป ด้วย ลง ย ปัจจัย กับทั้ง อี อาคมหน้า ย ด้วย (มีรูปเป็น -าปย)

วจาก

- กัตตุวจาก ยกผู้ทำ เป็นประธาน
- กัมมวจาก ยกผู้ที่ถูกกระทำ เป็นประธาน
- เหตุกัตตุวจาก ยกผู้ใช้ให้ทำ เป็นประธาน
- เหตุกัมมวจาก สกัสมธาตุ ยกสิ่งที่เขาใช้ให้บุคคลทำ (หรือ ผู้ที่ถูกใช้ให้ทำ) เป็นประธาน
อักษรมธาตุ ยกผู้ที่ถูกใช้ให้ทำ เป็นประธาน
- ภาววจาก บอกเพียงความมีความเป็น ไม่มีประธาน

วิภัติ

- วัตตมานา** บอกปัจจุบันกาล แปลว่า ...อยู่, ย่อม..., จะ...

เอก.	ปรสสพท	พท.	เอก.	วัตตโนบท	พท.
ป. ดิ		อนติ	เต	อนเต	
ม. ลี		ถ	เส	วุเท	
อุ. มิ		ม	เอ	มเห	
- ปณจมิ** ความบังคับ, หวัง, อ้อนวอน (จง..., ...เกิด, ขอจง...)

ป. ตุ	อนตุ	ติ	อนติ
ม. หิ	ถ	สสุ	วุโท
อุ. มิ	ม	เอ	อามทเส
- สตตมิ** ความยอมตาม, กำหนด, ำพียง (ควร..., พึง..., พึง...)

ป. เอยย เอ	เอยยึ	เอถ	เอริ
ม. เอยยาลี	เอยยถ	เอโถ	เอยยวุโท
อุ. เอยยามี	เอยยาม	เอยยึ	เอยยามเห
- ปโรกขา** อดีตกาล ล่วงแล้วไม่มีกำหนด (...แล้ว)

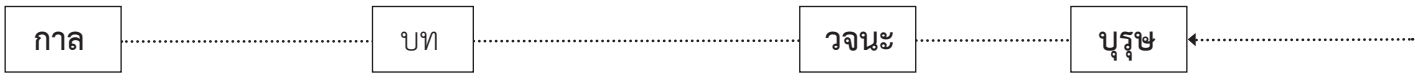
ป. อ	อุ	ตถ	เร
ม. เอ	ิตถ	ตุโถ	วุโท
อุ. อ	ิมท	อี	มเห
- หิยตนิ** อดีตกาล ล่วงแล้ววานนี้ ('...แล้ว' ถ้ามี อ นำหน้า 'ได้...แล้ว')

ป. อา	อุ	ตถ	ตุถึ
ม. โอ	ตถ	เส	วุหิ
อุ. อ	มท	อี	มทเส
- อชชตนิ** อดีตกาล ล่วงแล้ววันนี้ ('...แล้ว' ถ้ามี อ นำหน้า 'ได้...แล้ว')

ป. อี อี	อุ	อิสฺ อัส	อา	อุ
ม. โอ อี	ิตถ	เส	วุหิ	
อุ. อี	ิมทา	อ	มเห	
- ภวิสสนติ** อนาคตกาลของปัจจุบัน (จัก...)

ป. ิสฺสติ	ิสฺสนติ	สฺสเต	สฺสนเต
ม. ิสฺสลิ	ิสฺสถ	สฺสเส	สฺสวุเท
อุ. ิสฺสามิ	ิสฺสาม	สฺสึ	สฺสามเห
- กาลาติปตติ** อนาคตกาลของอดีต (จัก...แล้ว) ถ้า มี อ นำหน้า 'จักได้...แล้ว')

ป. ิสฺสา ิสฺส	ิสฺสึ	สฺสถ	สฺสึ
ม. ิสฺเส	ิสฺสถ	สฺสเส	สฺสวุเท
อุ. ิสฺสึ	ิสฺสามทา	สฺสึ	สฺสามวุเท

กาล	บท	วณะ	บุรุษ
ปัจจุบันกาล (วัตตมานา)	ปรสสพท บทเพื่อผู้อื่น	เอกวณะ	ปฐมบุรุษ (ผู้ที่กล่าวถึง, นามนามทั้งหมด)
๑. ปัจจุบันแท้ (...อยู่)	เป็นเครื่องหมายกัตตุ-เหตุกัตตุวจาก	พหุวณะ	มัธยมบุรุษ (ผู้ที่พูดสนทนาด้วย)
๒. ปัจจุบันใกล้อดีต (ย่อม...)	วัตตโนบท บทเพื่อตน	ประธานกับกิริยาอาชยาต	อุตตมบุรุษ (ตัวผู้พูดเอง)
๓. ปัจจุบันใกล้อนาคต (จะ...)	เป็นเครื่องหมายกัมม-เหตุกัมม-ภาววจาก	ต้องมีวณะตรงกัน	ประธานกับกิริยาอาชยาต
อดีตกาล ((ได้)...แล้ว)			ต้องมีบุรุษตรงกัน

กิริยาอาชยาต

วท	+	อ	+	ติ	=	วทติ (กล่าวอยู่)
ธาตุ		ปัจจัย		วิภัติ		กิริยาอาชยาต
↓		↓		↓		
อรรถ		วจาก		กาล	บท	วณะ
'กล่าว'		กัตตุวจาก		ปัจจุบันกาล	ปรสสพท	เอกวณะ
						ปฐมบุรุษ

(ที่อยู่ในกรอบ คือ ใช้แทนวิภัติฝ่ายปรสสพทในตำแหน่งที่ตรงกันได้ เช่น ใช้ เต แทน ดิ)